

Esztergomi Lapok.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési árak	
Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

→ Egyes szám ára 6 kr. ←

Szerkesztőség:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),

ahová a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadóhivatal:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),

ahová az előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések

és nyilvtartási közlemények a kiadóhivatalban vétetnek fel.

A nagy ünnepnapra.

Esztergom, augusztus 12.

E hó 15-én Esztergom városra újból felragyog a régi dicsőségnek fényes napja. Az a nap, amely akkor volt igazán intenzív fényű, amikor először ragyogta be a sz. keresztben ábrázolt Istenember arczatát és szőtt örökké fénylő glóriát a bölcs, a szent király: István feje fölé, az ragyog reánk s reményünk erős, hitünk törhetlen, hogy most, a kilencszázados évfordulónak felemelően magasztos ünnepén, ennek a napnak sugárözöne erőt vesz a multak ködén, hogy felmelegítse szívünket, a hitnek ezen egyedüli várát és világosságot terjesszen a tévelygők agyában, akik megtagadnak Istent, hazát, szülőt . . . közülünk sokan eltávolodtak a szeretet vallásától, mely pedig hinni és szeretni tanít. Az ünnepi öröm zajában kár volna disszonans hangot keverni. Hagyjuk a rémképeket s reméljük, hogy az ünnepülésnek magasztos volta egy jobb jövő hajnalának felvirradását eredményezi.

Országos jelentősége ebben domborodik

Az „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

A hazáról . . .

Hol egykoron oly hősi nép lakott,
Mi lett belőled édes szép hazám?
Szívem szorul, szememből könny fakad,
Dicsőséged közelgő alkonyán!

Kit rettegve egy félvilág uralt,
S neved a hír fénylőn ragyogta át:
A pártviszály, e vészes fergeteg
Pusztítva dul, villámit sújtva rád!

Szegény hazám! ébredj az óra int
Ne várd, hogy szóljon a lélekharang.
A nép nyomor közt átkozódva sir,
Nem hallod mily lelketrázó e hang?

Oh! e panasz mindent előnkbe tár;
Hazánk dicső magasztos napjait.
Föllebbenti a multnak fátyolát,
Dicsőség ott és csak gyalázat itt!!

Mert a jelen oly zord és oly sötét,
Hazánk egén vészfelhő tornyosul . . .
Árpád földjén ármány s önzés az ur,
Dicsőségünk szép napja porba hullt.

Bármerre néz a könyes honfi szem,
A Kárpátok magasló bérczítől

ki ezen ünnepnek s nem lehetünk szerénytelenek, ha annak helyi jelentőséget is óhajunk tulajdonítani s habár a nagy nap tisztán lelkünk szerinti vallásos célok szolgálatára van rendelve, annak egyéb következményeivel is számolnunk kell.

Os Esztergom történelmének utolsó nagy eseményét látjuk mi ebben. Ami ezután jó, azt nem fogja feljegyezni Clio és végleg beolvadunk a jelentéktelen városok szürke tömkelegébe.

Miből következtetjük ezt? Abból, hogy székes fővárosunk, mint egy modern zsarnok, magának követel mindent, ami országos jelentőségű, történelmi feljegyzésre méltó esemény. Tapasztaltuk most is, mielőtt ez a mi várva várt ünnepnapunk megtartása elhatározva lett volna, hogy sokan azon voltak, hogy az ünnepelés színhelye Budapest legyen. Egyedül azon ellenérv győzött, hogy Esztergom volt sz. István születésének, megkeresztelésének és látnoki bölcseségének tanuja, Esztergom volt az ország fővárosa, Sionunk ormáú itt ragyogott először a kereszt s ebből a városból intéztettek a ke-

resztény vallás meghonosításra irányult törekvések, szóval a magyar királyság megalapításának műve itt lett befejezve.

Betekintve a letűnt századok történelmébe, látjuk, hogy Esztergom miként veszti el öröklött jogait. Megszűnik főváros lenni, dicsőségének babér koszorujából egyre hullnak a levelek és már a XIX. században csak történelmi multjának reliquiáin tengődik. Nem maradt meg más, mint a sz. király által alapított esztergomi primási székhely. Ma ez a mi büszkeségünk, ez a mi féltve, aggódva őrzött kincsünk. Meddig lesz a miénk: Isten tudja! . . .

Midőn városunk szabad polgársága ihlett lélekkel várja a nagy napot; nincs előbbre való kötelessége, mint buzgó fohászban esedezni a Mindenható előtt, hogy sz. István örökét tovább is tartsa kegyeiben, nemzetünket istápolja és városunkra egy jobb, egy boldogabb jövő hajnalát derítse.

Ha az Ur egy ezredéven át hazát adott e nemzetnek; ha kilencszáz éven keresztül az Ő szent fiának vallását buzgón követtük és a jövőben azt magunk kö-

ket. Csend lett. Amor kezeiből kiesik az ij, pillái lecsukódnak, borzas fejecskéje gömbölyű karjára hanyatlik, elaludt.

A berektől nem messze eső tisztáson, a virágok közöt egy szökefűrtű leány futkos az idestova röpködő lepkék után, majd hirtelen megáll kis kezeivel hátrasimitja az arcára kergetett hajszálatokat, nagy szürke szeméből kétszeres tüzzel ragyog vissza a napsugár; maga elé néz, majd gyűszű-nagy ajkai megszólalnak:

— Miért kergeti az a lepke a másikat?
Ni, most leülnek, fejüket egymáshoz simítják, az egyik fölroppen a másik követi. A madarak is úgy tesznek, miért? . . .

Kötényére két kis bogár szalad fel egymás után, s mikor elérik egymást, oly boldognak látszanak: a virág, melyet letép oly szomorúan hajlik oda kezéből a mellette levő ugyanolyan virághoz, mintha bucsu csókot adna. Miért? . . .

Amor még alszik. A vadrózsa levelei zibbasztólag czirógattják apró tagjait. De ime az illatos légtérbe suhogás hallatszik. A virágok bókolnak fejikkel s utat nyitnak pillangóknak, melyek arany kocsit vonnak. Venusz a szép istennő jó, nyájasan mosolyog; domboru idomaira rátapasztja a szellő lenge ruháit. Kezében Páris almája ragyog. Tekintete előtt feltárják titkaikat a bokrok, így a vadrózsa is. Szemöldöke összehúzódik, ajkáról azonban nem tűnik el a mosoly. Haragszik mert Amort alva találja, örül mert gyermekét láthatja.

— Lusta gyermek. Ijad szerte szét, — ezzel odalép gyermekéhez, csókot leheli annak homlokára. Amor megrezzen, felébred pirulva borul anyja ölébe s megdörzsöli álmos szemeit.

— Vedd ijadat és kövess, — szólott hozzá Venusz kis idő multán.

Le Adriáig pusztul a magyar,
És nincs ki rá hajnalat derítne föl . . .

Mi a magyar most? hallgass el te szó . . .
S keblem takard el a vérező sebet,
Talán fájdalom így majd szünni fog,
S nem érzem, hogy szívem megreped.

De nem . . . e nép addig nem veszhet el
Mig tette kelve lelkesülni tud.
Zughat felette bármi vész vihar,
Előbb-utóbb bizton sikerre jut! . . .

Kit ezredév hömpölygő hulláma
Megtörni nem bírt és el nem sepert,
Sujthatja a sors minden ostora,
Szilárdan áll mikép a büszke cser!

Ébredj magyar, legyen önérted,
Dicső apáknak légy méltó fia!
S így élni fog a végítéletig
Rendületlen az ősi Hunnia!!

Miért! ? . . .

Amor a vadrózsa-bokor árnyában a bársony gyepre ledőlt, unalmából ijának hurját pengeté. A rózsza szirmok arany fűrtjeit csókolgatták a méhek, állomra hívóan döngöcséltek körül; színt így szól a távolból a berek nimfáinak éneke is. Csak a kis patak csacsogott még enyelegetve s vidáman futott tovább, de aztán az is elnémult; a madarak sem tanították kicsinyei-

Lapunk mai száma 8 oldalra terjed.

vetni és utódainkkal követtetni akarjuk hisszük, hogy fejünk felől mindig eltérítetnek a vészhozó fellegek s hazánk és nemzetünk virágozni fog!

Ugy legyen!

A sz. Háromság-szoborról.

Most, hogy az új sz. Háromság-szobor készen áll és közeledik aug. 14-e, a szobor megáldásának napja, actualis dolognak tartjuk a szobor történetének rövid vázlatát közölni. A régi sz. Háromság szobrot Esztergom város polgárai 1723-ban a pestistől való megmenekülés emlékére hálából építették. A régi szobor története az oldalába helyezett emléktáblán volt megörökítve a következőkben:

I.

(Latin szöveg:)

Erecta 1723.

Haec. Sacrosancta. Trias. Quando. Dignanter. Ab. Alto. Arcebat. Noque. Lenta. Venena. Necis. Tunc. Probus. In. Pavida. Vivens. Haec. Urbe. Propellus. Voverat. Haec. Vivo. Parva. Tributa. Deo. Saep. Praecans. Pater. Ut. Natus. Que. Et. Spiritus. Abunis. Depellat. Nostro. Hoc. Noxia. Queque. Loco.

Renov. 1837.

Denuo. Renov. 1856.

II.

(Magyar szöveg:)

Felállított 1723-ban, mikor a sz. Háromság a magasból kegyesen eltávolította az ártalmas öldöklésnek lassan működő mérgeit. Akkoron ezen rettegő városban a nép fogadalomból állítá ezt a csekélyke adományt az élő Istennek, hogy az Atya, fiu és szentlélek eltávolítsa ezen helyükről minden veszedelmet. Megújított 1837. Ismét megújított 1856.;

A régi szobor, mint ebből látható majdnem harmadfél századon át dacolt az idő viszonytársaival s a kétszeri renoválás dacára, az elmúlt évtized alatt már oly állapotba jutott, hogy a harmadszori átújítást nem állotta volna ki. Így nevezetesen szobrai letöredeztek, ékeségei, faragványai lehullottak, elporlottak s mi-

fő: a sz. Háromság-csoportozat tartására hivatott főszlop nyugat felé veszedelmesnek minősített módon megdőlt. Így történt, hogy a város tanácsa szakértői vélemény alapján a szobrot közbiztonsági okokból lebontatni kényszerült. Midőn ez történt, remény sem volt arra nézve, hogy a város, mint politikai testület, saját vagyónából új szobrot emeltesse s bizony elszomorító tudat volt az, hogy az ösök által létesített szobor ujjal nem pótolható. Amíg a közönség valóságosan desperált, addig városunknak minden szépért, nemesért rajongó plebánosa: dr. Fehér Gyula cs. kir. udvari káplán lelkesült készséggel gyűjtést indított az építés céljára s minden idejét feláldozva, fáradhatlan utánjárás mellett végre összehozta a megkívánt költséget. Az ő lelkes kezdeményezése rokonszenvvel találkozott a palotákban ép úgy, mint a kunyhókban. A gazdagok, a tehetősek százakkal és ezrekkel, a szegények apró koronáikkal járultak a szent célhoz. S ma áll az új szobor, Kiss György akad. szobrász genialitásának ihlett remekműve. Esztergom hitbuzgó katolikusai pedig nyugodt öntudattal, emelt fővel hirdethetik, hogy a borzasztó csapás által szorongatott öszülök által emelt kegyeletes emléket alapjából újra építhették s azt ideálisan szép rendeltetésének visszaadhatták.

Talán felesleges is az új szobrot ismertetni, hiszen akinek alkalmá van, az úgy is igyekszik azt megtekinteni. A remekmű — mert méltán mondható ennek — 11 méter magas építmény, 4 méter mélyremenő beton alapon süttői kőből készítve, míg a rajta elhelyezett 8 szobor bácsdorogi kőből van kifaragva. Alakja háromszög, három karcu, korynthi oszlopfővel díszített oszlopra nehezedik a menyezet, amelynek tetején a sz. Háromság csoportozata foglal helyet a földet ábrázoló földgömbön balról az Atya, jobbról a Fiu és közöttük kiemelkedve sz. Lélek-Istennek glória között fehér galamb alakjában jelképezett ideálja. A három oszlop között a Széchenyi-térre Patrona Hungariae tekint, a jobboldalra sz. Rókus és a baloldalra sz. Sebestyén szobra került. Az alapnak megnyújtott szegletein sz. István, sz. László

és sz. Erzsébet szobrai foglalnak helyet embermagasságnyi szabad oszlopokon. A szobor menyezetét az oldalsó részekben a szegletek kölcsönösségében bronzból öntött angyalfők és szintén bronzból készült virág guirland díszíti. A szobor talapzatából karesún kiemelkedő derékrészlet oldalán jobbról a hercegprimás, balról a város czimere van elhelyezve. A szobrok megszólalásig hű utánzatai a természetesnek. Az atya Isten patriarchalis, a fiú Istennek erőteljes duzzadó alakjai oly természetűek, hogy hasonló öszhangban összeállított csoportozat talán festői vásznon sem adható vissza jobban. A Patrona Hungariae, karján a kisdéddel valóban méltó a hozzá fűzött várakozáshoz; sz. Rochust, az önszántából számkivetett bithü apostolt, a lemondás és irgalmasság tisztjes képviselőjét, szinte művészileg teremtette meg a szobrász vésője; sz. Sebestyén vértanunak harcos alakja, nemes vonású arcán a hősi elhatározás kifejezésével, igazán lebilincselő, szép látvány. Sz. István, a dicső és bölcs és sz. László a hős, a hitvédő királyok, mindketten úgy ábrázoltatnak, amint alakjaik a magyar nép lelkében élnek és visszatükröződnek; és a magyarországi szent Erzsébet? *Wittelsbach Erzsébetnek*, megdicsőült szomorú királynénknak, megszólalásig hű képmása. Ebben a szoborban kincset bir városunk, melynek közönsége eddig is szívében őrizte az ő emlékét.

Kedden lesz az szobornak ünnepélyes benedíciója. E naptól fogva át lesz adva magas szobor hivatásának. Ha a régi szobrot az ő polgárok e város védelmére kivánták hivatottá tenni, a mi hő kívánságunk is ez. Őrizze, védje és oltalmazza a szent Háromság városunk népét, a hozzája intézett fohások jussanak a Mindenható elé, aki megengedte, hogy tiszteletére századok viharai elé oltárt állíthassunk!

Ugy legyen!

O'sváth Andor.

A kilencszázados jubileum.

A kilencszázados jubileumot rendező bizottság immár kibocsátotta az ünneplések részletes programját. Ezen program ma már ezer számban forog közkezen városunkban, azonban a vidéki közönség csak bejövetelekor juthat abhoz. Ez okból szükségesnek tartottuk a programot közreadni, amint következik:

TÁJÉKOZTATÓ.

A kereszténység hazánkba történt behozatalának és a magyar királyság megalapításának kilencszáz éves jubileuma alkalmából Esztergomban, 1900. évi augusztus hó 14. és 15-én tartandó ünnepek sorrendje:

I. Augusztus 14.

A város reggel lobogódiszt ölt.

Délután 2 órakor a Nagy-Boldogasszony harang szava és a várfokon mozsárlövészek jelzik az ünnep kezdetét.

3 órakor ünnepi vacsernye a főszékesegyházban. Végzi nmélt. és főtiszt. Császká György kalocsai érsek ur.

3 óra 45 perczkor érkezik a párkány-néni állomásra Ó Felsége, legkegyelmesebb Urunk és Királyunk képviselője, Frigyes Főherceg ur Ó Fensége, a kit a hatóságok és küldöttségek fogadnak. Andrassy János kir. tanácsos, alispán üdvözlésére Ó Fensége válaszul, a tisztelgők kíséretében megindul városunk felé. A Kolos-hidon át megérkezvén a primási térre, megszemléli Ó Fensége a kiren-

A tisztás felé tartottak s megálltak a berek szélén.

— Látod azt a leányt? — kérde az istennő. Szépséget, báj, jószívet, szemében tüzet, melytől hevül a vér, adék neki; jámbor szülei jóssággal töltvén el ártatlan szívét, ő nem ismer más érzelmét, mint a szeretet felebarátai iránt. A valódi igaz szerelmet még nem ismeri, mert nem szabad szeretnie, Titok még előtte, miért követi madár a párját, mely előtte futkos: miért igyekeznek közelébe jutni, ki megvetéssel, kicsinyléssel fordítja el arcát, kinek semmi jót nem köszönhetünk. Értsd, ő még nem tudja mi a szerelem. Küldd szívébe nyiladdal a gyönyört és fájdalommal szülő ajándékot.

Amor célzott, talált. A lányka halványabb lett, majd gyöngye pir ömlött el arcán, keble hevesebben emelkedett, szemei kétszeres fényt nyertek.

— Szeret? . . . Szembe néztem, megfogtam kezem, minő forró volt, reszketett, csak most érzem . . . oh a szívem!

Vénusz istennő, ki szemmel kíséri a lányka lelkületét, meghagyta Amornak, hogy amaz ifjú képet ölte magára, kinek szívét a leánykért eddig — hiába hozta dobogásba. Amor szót fogadott és gunyos mosoly vonult végig ajakán.

— Ah! ki ő! — kiált fel a leányka az ifju megpillantásakor, aztán lehajolt, mintha virágot tépne, hogy eltakarja zavarát, szeme lopva feltekintett.

Amor, a mint távol érzé magát anyjától, megváltozott. Szembe, arcára a szerelem helyett a közöny kifejezése ült és lassabban lépegetett.

— Mily lassan jő, pedig szeretem, elébe futok karjaiba . . . de nem . . . nekem nem szabad őt szeretnem — szólalt meg újból a le-

ányka; utóbbi szavainál a női büszkeség, Vénusz adománya csillámlott meg szemében.

Közönyösen halad el Amor ifju képében a szűk uton s minden epedő tekintet nélkül köszöntö a leányt: aztán hátra sem nézve többé — tova haladt.

A lányka elsápadt, futni, kiáltani akart az ifju után . . . de nem engete a büszkesége. Sirt.

— Nem szeret többé, elfelejtett. Én is úgy teszek, elfelejtem, pedig csak ezután akartam őt szeretni . . . Alélva bukott a mező virágos karjai közé.

Vénusz, mikor ezt látta mérgesen harapdálta ajkait, ököibe szorította finom ujjait, törnizni szeretett volna . . . Amor lesütött fővel tért vissza.

— Mit tével? Azért adtam e szépséget, e báj, hogy gyönyörködjem azok kínos elhervadásában? Ellenem esküdtél talán? — támadt rá Vénusz haragos beszéddel. Megsebzéd az ifjut a lány iránt, majd parancsomra a leányt. Mi oka tehát, hogy szenvedni hagyod őket, hogy nem szolgálhatnak egymás sebének ir gyanánt?

— Anyám! — felelt a pajkos istenke — ugyanakkor, mikor nyilam átfutott az ifju szívében, megkísérlém ezt a leánynál is. A leánynak szeretnie nem volt szabad s így büszke együgyűsége visszapatantotta nyilamat, az ifju pedig ezalatt szevedett. Bocsáss meg, de elfelejtém megmondani hogy az ifju sebe már összeforrt.

— És most hasonló szenvedésekre kárhoztatod a leányt is? Képes vagy nézni bájjának sorvadását, vagy azt hiszed az ő sebe is olyan hamar heged? Lőjj újra, parancsolom! Nyilad találja az ifju hegedt sebet.

— Oh, az nem lehet anyám! Első szerelem kétszer nem virul. Ez a büszke és együgyű leányok büntetése . . .

Hegyi Jenő.

delt dísz-századot és a katonaság tisztelgése után a primási palotában levő lakosztályába vonul.

5 órakor a Széchenyi-téren emelt új Szentháromság-szobor megáldása, Frigyes Főherceg Ur Ó Fensége magas jelenlétében.

A megáldási szertartáshoz, melyet mélt. és főtiszt. Dr. Rimely Károly besztercebányai püspök ur végez, a nagy közönség, valamint a meghívott hatóságok, testületek és egyesületek, továbbá a várbeli, vizivárosi és szentgyörgy-mezei plebániák hívei egyházi, illetve egyesületi zászlaik elővittele mellett a belvárosi plebánia-templomból fél 5 órakor indulnak ki és a Duna-utczán végig körmenetileg vonulnak a Széchenyi-térre. Itt a megállapított rendben helyezkednek el és bevárják Frigyes Főherceg Ur Ó Fenségét, a kit a hatóságok a Ferencz József-úton és a Kis-piaczon át kísérik az ünnep színhelyére.

Ó Fensége a papság által fogadtatván, helyet foglal a dísz-sátorban és kezdetét veszi az egyházi szertartás. A megáldási imák után a püspök ur beszédet intéz a jelenlevőkhez.

Az egyházi szertartás végeztével, a hatóságok a Főherceg Ur Ó Fenségét a Kis-piaczon és Ferenc József-úton keresztül lakására visszakísérik. A közönség egyházi körmenetben a Bottyán utczán át a plebánia-templomba vonul, ahol a szertartást „Te Deum“ fejezi be.

6 órakor Frigyes Főherceg Ur Ó Fensége a hercegprimási palotában levő lakásán fogadja:

1. a bibornok hercegprimás és érsek ur Ó Eminenciájának vezetése alatt tisztelgő róm. kath. papságot;

2. a vármegye közönségének Andrássy János kir. tanácsos, alispán és

3. a város közönségének Vimmer Imre polgármester vezetése alatt tisztelgő küldöttségeit.

Fél 8 órakor a sz. Tamás-hegyi kálváriakápolna előtti téren toronyzene. Mélt. és ft. Bogisich Mihály cz. püspök, esztergomi kanonok ur vezénylete mellett a helybeli 76. számú cs. és kir. gyalogezred zenekarának 24 tagja a következő darabokat fogja előadni:

1. Óh dicsőséges aszonyság. Szövege a Festetich-Codexben. 1493. év. Dallama a „Cantus Catholici“ után 1651. évből.

2. Bűnösök kegyes segítsége. Szövege és dallama a Nádor-Codexben 1508. évből.

3. Angyaloknak nagyságos asszonya. Szövege a Peer-Codexben. 1508. Dallama a „Cantus Catholici“ után. 1651. évből.

4. Örülj dicsőséges szép szüz. Szövege és dallama a „Cantus Catholici“ után. 1651. évből.

5. Szüz Mária kegyes Anya. Szövege és dallama a „Cantus Catholici“ után. 1651. évből.

6. Boldogasszony Anyánk, régi nagy Patronánk. Szövege és dallama a török hódoltság idejéből.

8 órakor a város kivilágítása.

9 órakor katonai takarodó.

A katonai zenekar ez alkalommal a Buda-utczai laktanyából indul ki és lampionos menettel a Széchenyi-térre vonul. Itt néhány darabot játszik és azután a Bottyán János, Jókai, Szél- és Buda-utczán; továbbá a Ferencz József-úton és a Vár-úton végig haladva, a kanonokok ház-sorai mellett megkerüli a várhegyet és a Sötét-kapun át a laktanyába tér vissza.

II. Augusztus 15.

Reggel 5 órakor mozsárlövések a várfokon és a belvárosi plebánia-templom előtti téren és fél óráig harangozás az összes templomokban.

Fél 6 órakor a katonai zenekar ébresztője a város valamennyi főtutczáján.

6 órakor a város összes templomaiban sz. misék.

A szent misékkal kapcsolatosan:

a belvárosi templomban magyar sz. beszéd. Mondja nt. Kudora János Báh-kerületi alesperes, nont-viski lelkész úr;

a vizivárosi plebánia-templomban német sz. beszéd. Tartja Skarda József sasvári prépost-lelkész úr;

a sz. Ferencz-rendiek templomában tót sz. beszéd, amelyet dr. Való Simon pozsonyi kanonok ur mond. — A vidéki zarándokok emisék után 7 órakor a Kis Duna-part mentén és a Gantner-utczán át azonnal a főszékesegyház felé vonulnak és a Váruton a katonai sorfal mögött elfoglalják a számukra kijelölt helyeket.

Azon vidéki zarándokok, akik 15-én reggel érkeznek és a jelzett miséken részt nem vesznek, szintén a Kis-Duna-part mentén és a Gantner-utczán keresztül haladnak a főszékesegyház felé, illetőleg a katonai sorfal mögött fentartott helyeikre.

7 órakor a hatóságok, testületek, egyesületek s különböző intézetek zászlaik alatt és a nagy közönség a Széchenyi-téren gyülekeznek és a táblák által jelzett pontokon a következő sorrendbe helyezkednek el:

1. a tanintézetek növendékei a szokott sorrendben, 2. az esztergomi polgári olvasóköri, 3. a szentgyörgy-mezei polgári olvasóköri, 4. a párkányi kath. legényegylet, 5. az esztergomi kath. legényegylet, 6. az esztergomi önk. tüzoltó egyesület, 7. a párkányi önk. tüzoltó egyesület, 8. a magyar általános köszénbánya részvénnytársaság, 9. az esztergom-szászvári köszénbánya részvénnytársaság, 10. az esztergomi kereskedő ifjak önképző köre, 11. az esztergomi polgári egyesület, 12. az esztergomi ipartestületi betegsegélyező pénztár, 13. az esztergom-megyei kerületi betegsegélyező pénztár, 14. az esztergomi ipartestület, 15. a párkányi ipartestület, 16. az esztergomi kereskedelmi társulat, 17. az esztergomi borászati egyesület, 18. az esztergomi gazdasági egyesület, 19. az Esztergom-Vidéki Hitelbank, 20. a párkányi takarékpénztár, 21. az esztergomi kereskedelmi és iparbank, 22. az esztergomi takarékpénztár, 23. az esztergomi tornaegyesület, 24. a budapesti egyetemi polgárok küldöttsége, 25. az esztergomi régészeti társulat, 26. az esztergomi orvos- és gyógyszerész egyesület, 27. a szent-Ferencz rendi zárdá, 28. az esztergomi izraelita hitközség, 29. az esztergomi ev. ref. hitközség, 30. az esztergomi görögkeleti szerb hitközség, 31. a m. kir. 5-ik sz. csendőrsz. szárnyparancsnokság, 32. az esztergomi magyar kir. adóhivatal, 33. az esztergomi magy. kir. pénzügyőrség, 34. a m. kir. posta és távirat hivatal, 35. az esztergomvasuti állomás főnöksége, 36. az esztergomi dunagőzhajózási társaság ügynöksége, 37. az esztergomi kir. erdőgazdálkodás, 38. az esztergom-vidéki borászati felügyelő, 39. az esztergom-megyei kir. tanfelügyelő, 40. m. kir. anyakönyvvezetői hivatal, 41. az esztergomi katolikus kör, 42. katolikus tanítók országos küldöttsége, 43. az esztergomi kaszinó, 44. a magy. kir. államépítészeti hivatal, 45. a hercegprimási uradalmi tisztség, 46. a főkapitányi uradalmi tisztség, 47. az esztergomi kir. járásbíró, 48. Esztergom sz. kir. város képviselőtestülete, 49. Esztergom sz. kir. város tisztikara, 50. Esztergom vármegye törvényhatósági bizottsága és 51. Esztergom vármegye tisztikara.

A menet a katonai zenekar hangjai mellett pontban 1/2 8 órakor indul a Széchenyi-térről és a Ferencz József-úton, továbbá a Vár-úton halad a főszékesegyházig, ahova az oszloposarnok két oldalán a katonai sorfaion belül vonul be és elfoglalja a kijelölt helyeket.

A menetben résztvevők közül azonban helyszüke miatt csak azok bocsáttatnak a főszékesegyházba, akik el lesznek látva belépőjegyekkel. Különbösen nem lehetne a bazilikában a rendet sem fentartani. Tudomására adatik egyúttal a m. t. közönségnek, hogy 15 éven aluli gyermekek nem bocsáttatnak a főszékesegyházba.

A fogatok a Bottyán-utczában gyülekeznek és a gyalogosok mögött haladnak egyészen a sz. István-térig. Innen a primási palota elé mennek. A Kolos-hídon áthaladva, a gőzhajóállomás előtti téren megfordulnak és a főszékesegyház felé a Ferencz-József-úton sorakoznak.

A menetben részt nem vevő azon fogatok, amelyek Ó Fenségét vagy Ó Eminenciáját a főszékesegyházba kísérik óhajtják, a rendőri hatóság által megállapított záróra előtt a vizivárosi Úri-utczán át jönnek a primási palota elé és ugy sorakoznak a Ferencz József-úton.

1/2 9 órakor indul Ó Eminenciája a főszékesegyházba, amelynek főbejáratánál a papság fogadja.

9 órakor érkezik a főszékesegyházba Frigyes főherceg ur Ó Fensége. Ó Fenségét a főszékesegyház főbejáratánál Ó Eminenciája fogadja és a szentélyben az Evangélium oldalán részére fentartott trónszékhez kíséri.

Ó Fenségének megérkezése után kezdetét veszi az ünnepélyes hálaadó istentisztelet, amelyet főmagasságú és főtisztelendő Vaszary Kolos bibornok, hercegprimás és érsek úr végez. Az istentisztelet alatt a főszékesegyházi zenekar a következő darabokat adja elő:

1. Thielen: Ecce Sacerdos magnus, 6 szólamu vegyes kar.

2. Schüttky: Domine salvum fac regem, 8 szól. vegyes kar.

3. Kersch: Jubileumi mise.

4. a) Stehle: Propter veritatem.

b) Felvitetett magas menyországba.. Régi Mária-ének. Szövege és dallama: Cantus Catholici 1651.

5. a) Prenner: Assumpta est. 5 szól. vegyes kar.

b) Ah, hol vagy magyarok . . . Régi ének sz. István királyról. Dallama és szövege a török hódoltság idejéből.

6. Kersch: Te Deum.

7. Bogisich: Király-hymnus. Szövegét írta Jókai Mór.

A szent mise végeztével felhangzó „Te Deum“ alatt a város összes harangjai szólalnak, mise után szent beszéd. Mondja mélt. és főtiszt. dr. Rimely Károly püspök úr.

A főistenisztelet alatt a főszékesegyházban a papnevelő-intézet felőli oldalán sátor alatt szent mise, amelyet mélt. és ft. gróf Pongrácz Adolf vágujhelyi prépost-lelkész úr végez. Utána magyar szent beszéd, melyet nagys. és ft. Pór Antal apát-kanonok úr mond.

A főistenisztelet befejeztével, a levonulás ugyanazon sorrendben történik, mint a felvonulás történt. A fogatok a primási palotáig mennek és onnan a szigeten át a városházhoz. A gyalogosok a Széchenyi-térre vonulnak ugyanazon úton, a melyen a főszékesegyházba mentek.

11 órakor Esztergom-város székházának tanácstermében dísz-közgyűlés.

Vimmer Imre polgármester ünnepi beszédét a városház erkélyéről mondja.

1/2 12 órakor a főszékesegyházban csendes szent mise.

2 órakor a díszbeidélek.

Délután kirándulások a Kovácsi-patakhoz, esetleg Visegrádra.

Este 8 órakor a katonai zenekarok takarodója.

Van szerencsénk tisztelettel kérni a Nm. püspöki kar tagjait, méltóztassanak violaszíri talárban, mantelettával megjelenni. A m. t. úri vendégeket kérjük, sziveskedjenek dísz-magyarban, vagy fekete szalon-öltözetben megjelenni. A ft. papság pedig sziveskedjék karinget és birtumot hozni.

Tudomására adjuk továbbá a m. t. közönségnek, hogy augusztus 15-én a főisteniszteletre csak jeggyel lehet a főszékesegyházba bemenni. Esztergom t. lakosai a város székházában, a vidéki zarándokok a fogadó- és elszállásoló-bizottságnál szerezhetik meg a belépőjegyeket.

A jegyek négy színben bocsáttatnak ki. A fehér színűek a szentélybe; a violaszíriek a kórusra szólnak. A fehér jegyekkel a főkapun keresztül; vörös jegyekkel a papnevelő-intézet felőli oldalon; a zöld jegyekkel a város felőli mellékajton lehet és kell bemenni a templomba. Kérjük a m. t. közönséget, hogy a rend érdekében sziveskedjék ez intézkedést szem előtt tartani.

Végül megjegyezzük, hogy az augusztus 14. és 15. közötti éjjelen a főszékesegyház kivételével a város összes templomai nyitva lesznek.

Az ünnepség méltóság teljes lefolyása tekintetéből hangsúlyozva kérjük a m. t. közönséget, hogy a megállapított intézkedésekhez alkalmazzák kegyeskedjék.

Esztergomban, 1900. augusztus 8.

A végrehajtó-bizottság nevében:

Boltizár József

püspök, ált. érseki helynök, elnök.

HIREK.

Heti naptár:

Augusztus.

- 12 Vasárnap Klára.
- 13 Hétfő Ipoly
- 14 Kedd Özséb
- 15 Szerda Nagy B.-A.
- 16 Csütörtök Rókus
- 17 Péntek Liberát
- 18 Szombat Ilona.

— **ÉRTESETÉS.** Tisztelettel tudatjuk m. tisztelt előfizetőinkkel, hogy lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnepek miatt, e hó 19-én, azaz vasárnap fog megjelenni. Ha azonban bármily rendkívüli nagy esemény adná közben elő magát, egy külön kiadásról gondoskodva lesz.

— **Vaszary Kolos** bibornok hercegprimás dr. Kohl Medárd apátkanonok kíséretében Balaton-füredről pénteken reggel hazaérkezett.

— **Frigyes főherceg.** Ő felsége képviselője, kedden délután 3 óra 45 perczkor érkezik a párkány nánai vasúti állomásra, honnan kocsin jön Esztergomba. A felség képviselőjét *Andrássy* János kir. tan. alispán, főispánhelyettes fogadja a fogadásra kijelölt küldöttséggel együtt és ezek kíséretében vonul be Esztergomba.

— **Személyi hírek.** *Szell* Kálmán miniszterelnök és *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter f. hó 14-én d. u. 2 óra 30 perczkor a fűzitői vonattal Budapestről Esztergomba érkeznek. — *Lukács* László pénzügyminiszter kedden reggel érkezik városunkba.

— **A polgármester itthon.** *Vimmer* Imre polgármester póstyéni üdüléséből pénteken este haza érkezett, szombaton átvette hivatala vezetését. A polgármestert áhitva várták a városházán, ahol az ő humánusan erélyes és szigorúan méltányos bánásmódja igazán nem nélkülözhető.

— **Kivilágítás.** A jubileumi ünnepség egyik legszebb pontját minden bizonyítással az a pazar fényű kivilágítás fogja képezni, a melyre az egész városban nagyban készülődnek. Különösen szépen lesz kivilágítva a városháza, tovább a benzékek székháza, valamint a Takarékpénztár régi épülete is. A várfokon egy hatalmas kereszt fog tűndökölni, s a bazilika megvilágított homlokzata is messze fog látszani. Ezekon kívül még sok helyütt készülnek impozáns módon kifejezésre juttatni a nagy nap jelentőségét.

† **Pongrácz István tábornok halálához.** Megemlékeztünk azon mélyen elszomorító halálesetről, mely az óvári és szentmiklósi Pongrácz családot oly nagy gyászba borította. Az elhunyt tábornok temetése fényes katonai pompával f. hó 9-én ment végbe s utolsó útjára az egész város kivonult, hogy kegyeletét lerója a haza lelkes bajnoka koporsójánál és részvétét megmutassa a gyászoló családnak. A helyben állomásozó 76-ik gy. ezred 7 diszszázaddal vonult ki a végtiszteletra, a melyeket a katonabanda szomorú gyászindulói hangja mellett, maga viresalogi *Rupprecht* Henrik ezredes, a helyőrség parancsnoka vezetett, vállán széles gyászszalaggal. A menet *Rupprecht* ezredes nyitotta meg, utána következett három diszszázad a századparancsnokok vezetése alatt s ezután a gyászindulókat játszó zenekar lassu lépésekben. A zenekar után jött az egyházi szertartást végző dr. *Fehér* Gyula plebános nagy segédletével s így következett a dicső katona és közszeretben álló polgár holttestét vivő négyes fogatú gyászkoosi. A koporsón feküdt az elhunyt tábornok kardja hüvelyével keresztbe fektetve s ezen a tábornoki kalpag. A gyászkoosi után fűdetlen fővel gyalog ment a gyászoló nagy család a legmélyebb szomorúságban és a helyőrség tisztikarának nagyszámu képviselői, majd a menet bezáró 4 diszszázad következett szintén parancsnokaik vezetése alatt.

A katonaság egész a Mária-Valéria hidig kísérté a koporsót s itt a jobboldali járdán arczlában állván tisztelegtek az előttük közvetlenül a hid elé tartó gyászmenetnek, majd mi-

kor dr. *Fehér* Gyula a beszentelést elvégezte, a diszszázadok a parancsnokló ezredes vezényletére kétszer disztüzet adtak, mire a zenekar a „Gott erhalte“-ba kezdett s ezzel a katonai parádé végét ért. Ezután az ezredes a csapatok élére vágatott s a kaszárnyába vezette a katonákat.

A koporsót beszentelés után a gyászkoosiról leemelték és egy készentartott deszka burkolatba helyezték, miben egy szekéren a nánai állomásra vitték, hogy onnan folytassa az elhunyt dicső tábornok utolsó útját Felső-tur felé, hol a család ősi sírboltjába helyezték.

Pongrácz István nyug. tábornokban a nagy időknek kiváló szereplője dőlt ki. *Pongrácz* 48-ban mint cs. és kir. huszárkapitány lépett át a honvédsereg táborkarába s végig küzdötte az egész szabadságharcot, a svechati ütközet-től kezdve a vingai csatáig. Résztvett *Görgey* bravuros visszavonulásában a bányavárosokon keresztül, a hatvani ütközetben, ahol messze előre lovagolva, egy honvéd huszár elleuságának vélté s lovát kilötte alóla. Ott harcolt *Győr* bevételénél, majd *Komárom* ment, ahol már mint őrnagy *Nagy Sándor* tábornok főnöke lett.

A komáromi és váci véres csatákban, valamint a debreczeni végzetes csatában is ott látjuk őt s különösen az utóbbiban rendkívül fontos szerep jutott neki. Tudvalevő, hogy *Görgey* határozottan tagadja, hogy *Nagy Sándor* ama parancsot adta volna, hogy Debreczennél szembe szálljon a tizzeres muszka főseréggel. E fölött 1867-ben nagy vita indult meg a Hon hasábjain s úgy *Pongrácz* István, mint *Máriássy* János most nyug. altábornagy a leghatározottabban állították, hogy *Görgey*től kaptak parancsot az oroszok megtámadására. *Pongrácz*, aki aki e végzetes csatában is mint tábornoki főnök vett részt, szómul-szóra közölte *Görgey* német szövegű parancsát is, mely így hangzott: Az első hadtest Debreczennél Ujváros felé az országúton keresztben álljon föl s ha ellenség mutatkozik, azt támadja meg és verje vissza. Ez aug. 2-án korán reggel érkezett s *Pongrácz* az erre összehívott haditanácsban azt ajánlotta, hogy a parancsot ne teljesítsék, de csak *Korponay* János ezredes volt mellette, míg a híres, harcvágyó *Máriássy*, az öreg *Bórich* és *Mesterházy* a csata elfogadása mellett döntöttek. Így történt meg a végzetes csata, amelyben *Pongrácz* István alezredes, mint kitünő lovas, a jobbszárnyon levő huszársággal kezdetben véresen verte vissza az oroszok rohamát, de a fedezetlenül maradt nagy erdőből is muszka lovasság rontott ki s *Nagy Sándor* 7000 főnyi hadteste teljesen fölbomlott. *Nagy Sándor* két segédtestje, báró *Liphtay* Béla és gróf *Szapáry* Géza is azt állította, hogy látták *Görgey* parancsát, melynek néhány óra mulva oly sok fiatal honvéd élete esett áldozatul. *Pongrácz* nak legnagyobb érdeme volt abban, hogy *Nagy Sándor* hadteste végleg szét nem züllött s az utolsó csatát is ő vitta *Schlick* ellen *Radnónál*.

A fegyverletétel után őt is az aradi várba zárták, ahol 3 évig raboskodott. Ekkor kegyelmet nyerve, szülőföldjére, Felső-Túr-ra, Hontmegyébe vonult vissza, 1857-ben nőül vette *Pákozdy* Rózát s a katonai tudományokkal és kertészettel foglalkozott. Ő írta meg eddig legrészletesebben a végzetes debreczeni csatát. A honvédség újjászervezésekor a király honvédőrnagygyá nevezte ki s mint tábornok vonult nyugalmába. Az elhunyt 80 évet élt s a nagyszombati katonai iskolában kezdte meg pályáját, 1836-ban a tulni utászoknál hadapród, a 40-es években pedig a Galiciában fekvő 8-ik huszárezrednél lett hadnagy, majd főhadnagy.

— **A kat. tanítók a jubileumon.** Ismételt tudakozódásra itt közöljük a magyar katolikus tanítók II. országos kongresszusának a 900

éves jubiláris ünnepségen való részvételére vonatkozó programját:

1. Augusztus hó 15-én reggel 7 órakor külön vonaton érkezés az esztergomi pályaudvaron.

2. A helyi rendező bizottság által ünnepélyes fogadtatás.

3. Felvonulás a Széchenyi-térre.

4. Részvétel az ünnepi diszmenetben és a főszékesegyházi főistentiszteleten. A kongresszus tagjai vörös színű belépőjegyeket kapnak, melyekkel a főszékesegyház nyugati oldalbejáratán át jutnak a főszékesegyházba.

5. A főistentisztelet után a főszékesegyház láttnivalóinak megtekintése.

6. A kongresszus diszküldöttsége tiszteleg Ő Főmagasságánál a *Biboros Herceg-Primás* urnál.

7. Déli fél két órakor diszebed a „Magyar Király“ szállodában.

8. Ünnepély a primási kertben délutáni fél 4 órakor.

a) Beszéd a nap jelentőségéről. Tartja: dr. *Csajka* Ernő papnöveldei tanár.

b) Szózat.

9. Indulás a fél 5 órai hajóval Budapestre.

— **Az esztergomi főkáptalan méltóságos.** Mint értesülünk, a magyar katolicizmus kilencszázados jubileuma alkalmából az esztergomi káptalan azon kitüntetés éri, hogy eszentul minden tagja a méltóságos czimet viselheti. A főkáptalan méltóságos czimzése már eddig is meg volt, de az a főkáptalan tagjaira külön nem volt alkalmazható (kivéve a cz. püspököket), hanem csak a főkáptalant mint testületet illette. De most az esztergomi kanonokok már kinevezésük alkalmából oly egyházi rangot kapnak, amely után a „méltóságos“ czimet viselhetik.

— **Állás elfoglalás.** *Sinkó* István, vármegyei új számtiszt f. hó 15-én foglalja el hivatalát. *Sinkó* f. hó 1-től van kinevezve az újonnan szervezett állásra, de két heti szabadságot kapott, hogy ügyeit teljesen rendezhesse.

— **Meghíusított robbanás.** A tokodi Kurzeil féle üveggyár munkásai között mindég izgató szerepet vitt *Barkács* Pál munkás, aki különben ezért és összeférhetlensége miatt már többször megdorgált s megbüntetett a gyár igazgatója. Pénteken is egy kis leczkét kapott munkavezetőjétől, ami úgy feldühösítette az amugy is ingerlékeny embert, hogy bosszúra gondolt és lekapasolta a gyár gazolin motorjának szíját a mi által annak, ha észre nem veszik, okvetlen fel kellett volna robbannia. Szerencsére többen észrevették az elvetemült ember tervét és meghíusították a robbanást, mert ha a gép csakugyan felrobban, úgy több emberélet is elvész. *Barkácsot*, ki munkástársai ellen bosszút forralt, a külön kivonult csendőrség letartóztatta s a hatóság a vizsgálatot ellene megindította.

— **A király unokája honti birtokos.** Megírtuk már többször azt a szállongó hírt, hogy *Seefried* Ottó báró és neje honti birtokosok lesznek. E hír most, mint biztos forrásból értesülünk, valóra vált, amennyiben *Huszár* Béla vámos-mikolai erdőbirtokát vették meg Hontmegyében. A gyönyörű és minta-módon kezelt birtok 100,000 koronán van feltüntetve a szerződésben, míg a kastély és a fejedelmi park 70,000 koronába számítatik. Az új magyar földes ur, mint halljuk, még nem fejezte be magyarországi birtokvásárlásait és még több nagybirtokra alkuszik.

— **Hatóság elleni erőszak.** *Tafuli* Alajos olaszországi származásu munkanélküli bányamunkás a határban egy burgonyaföldben dézsmált, mikor *Mustos* Ferencz mezőőr megcsipte. Az olasz eleinte könyörgésre fogta a dolgot, de látván hogy a mezőőr erre nem hajlik, hanem kérlelhetlenül vinné őt a városba, megtámadta azt, de a mezőőr egy kocsis segítségével lefogta a vad olaszt és bekísérte. A hatóság hatóság-elleni erőszakkal vádolja a krumpli tolvajt, kit a járásbírósnak adtak át.

— **Az** alig békiült kaptak. Mu czigány kü megmaradt másnak. Az kiálltak és tak maguk mélyében, esásának az este mutat

— **Se** fellépett és kedésre va járványt e tot jelenté

— **B** Fülöp gaz s eközben munkásnak könnyen h örökéletre roly odav fogadtak f zott és ig latlanságá sina körül

jelent a g iszonyu ki odarohant fut kivon sulyosan ü rek borzal annak kős gyenge vo megállitha városi köz

— **A** építése, m folyik, e h ját, már de mind e és most m számítja a építőmest fog szolg Egészsege vizzel fog valevőleg vizét a kapja, de esőrepedés lyek miatt A vállalk ért, 400 l jesen kiép

— **E** tán Pilis szállt fel egy biczi s a biczi azonban helybeli gosította másra. A ur nyakos rend a városb rendőrség természetes len biczi esábjainak jött, mag dőrségné mindent. Időközbe Békássy Budapest ben van. sikkasztá tási para gondjaib

15-én a 5 órakor Érsekúj után 1 é a kovács

— **S** josné sz nyelve l Anna és

— **Az új banda.** Az esztergomi cigányok alig békültek meg egymással, már ismét hajba kaptak. Multkoriban szó volt róla, hogy Géza cigány külön bandát alakít, de továbbra is megmaradt *Fónás* Pali oldala mellett II. primásnak. Azonban most a nagy bandából többen kiáltak és külön bandát alkotva, primást is hoztak maguknak Budapestről *Balog* Balázs székelyében, aki jó muzsikusság és a régi banda brácsásának az öcsése. Az új banda tegnapelőtt este mutatta be magát a „Korona” kávéházban.

— **Sertésvész.** A sertésvész Dorogon is fellépett és úgy látszik a legszigorubb intézkedésre van szükség, hogy a dögvésszék fajulható járványt elfojtsák, mert egyre több beteg állatot jelentenek be a hatóságknál.

— **Baleset egy cséplésnél.** Cséven *Fürst* Fülöp gazdaságában most cséplik a termést, s e közben f. hó 9-én oly baleset történt egy munkásnak felfogadott 11 éves fiúval, ami könnyen halálát okozhatta volna, de így is örökéletére nyomort szerzett neki. *Vojtek* Károly odaváló illetőségű fiút a cséplőgép mellé fogadták fel. A kis fiú erejéhez mérten dolgozott és igen élénken, a gyermekek megfontolatlanásával forgott mindég a prüszkölő masina körül; f. hó 9-én is, mint rendszeren, megjelent a gépnél, de alig, hogy az megindult, iszonyu kiáltással kért segítséget. A munkások odarohantak és alig tudták a szerencsétlen fiút kivonszolni a gépből, amely jobb lábát súlyosan összeroncsolta, s hogy az egész gyermek borzalmasan össze nem roncsolódott, csak annak köszönhető, hogy a gép járása még igen gyenge volt, s így a segélykiáltásokra rögtön megállították. A szerencsétlenül járt fiút a városi kórházba hozták ápolás végett.

— **Az új kórház kutja.** Az új kórház építése, mint már multkoriban jeleztük, nagyban folyik, e héten ásták meg a telep állandó kutját, már 11 méter mélyen vizre bukkantak; de mind ennek dacára folytatták a kut ásását és most már mintegy 13 mély s még mélyebbre számítja az építés vállalkozója; *Pfalcz* József építőmester. Minden tekintetben kitűnő ivóvizet fog szolgáltatni a szerencsés helyre ásott kut. Egészséges, minden ártalmas alkotórésztől tiszta vízzel fogja a kórházat ellátni. A kórházat tudvaleg vízzelvezetékkel rendezik be, és vizet a primási vízvezeték rezervoárjából kapja, de mégis előfordulhatnak esetek, pl. esőeredés, vagy hasonló szerkezeti hibák, amelyek miatt a kórház esetleg vízhiányt szenvedne. A vállalkozó ezen kutat az előállítási ár feléért, 400 koronáért, engedi át a városnak teljesen kiépítve.

— **Elcsipett biciklitolvaj.** Csütörtökön délután Pilis Csabán egy jól öltözött fiatal ember szállt fel az Esztergom felé jövő vonatra és egy biciklit is hozott magával. A fiatal ember s a bicikli szerencsésen meg is érkeztek ide, azonban az előbbi hűtlen lett a géphez és egyik helybeli bicikli raktárban 20 koronáért elzalogosította azt, azután visszatért a vasuti állomásra. Amint ott alá s fel járkál, egy természetes nyakon ragadja a másik perczben egy marokos rendőr karonfogja s mindhárman besétáltak a városba, hol a biciklijéhez hűtlen ifjúrát a rendőrségre vitték. Itt azután kiderült, hogy a természetes ur egy piliscsabai vendéglős, aki hűtlen biciklijét keresi; a bicikli t. i. a fiatal ur esájainak nem volt képes ellentálni s vele jött, magyarán: ellopott. A fiatal urat a rendőrségnél azonnal vallatóra fogták és beismer mindent. Magát *Ruprecht* Kamillnak nevezi. Időközben az írszét megszállta a megbánás és Békassy rendőrbiztosnak azt is beismerte, hogy Budapesten 1000 koronát sikkasztott s szökésben van. Minthogy a budapesti ügyészség e sikkasztásból kifolyólag, nevezett ellen elfogadási parancsot adott ki, rendőrségünk tovább is gondjaiban tartja.

— **Az esztergomi csavargozós f. hó 14 és 15-én a rendes napi menetén kívül még reggel 5 órakor, csatlakozással az 5 óra 37 p. Pozsony-Ersekújvár felől jövő személyvonathoz és délután 1 és fél órakor külön meneteket fog tenni a kovács-pataki vasut állomáshoz.**

— **Ájudozás végszóra.** *Képiró György* Lajosné született *Hart* Katalinnak igen hosszú nyelve lévén, nem csoda ha belé akadt *Patkóczy* Anna és *Varga* Panna hajadonok becsületébe,

amiért aztán becsületsértés miatt került a bíróság elé. *Képiró György* Lajosné, tekintve férje magas hivatalát (kir. városi harangozó), nem igen barátkozott a két leánnyal, mert ezek mindenféle huncutságot követtek el. És ép ez a rá tartóság szülte aztán az óriási háborút, ami kitört a három néember között, a mely alkalommal *Képiró György* Lajosné „könnyen szerzett gyűrűket hányt a szemére” a két csinos leányszónak. A becsületükben sértett leányok a tárgyalás alatt többször elájultak s csak akkor tértek egészen magukhoz, mikor a bíró becsületsértésért 40 koronákra ítélte *Hart* Kátát. Ekkor az is megpróbált elájulni, de rosszul sikerült neki s ezért újabb 40 korona büntetést érdemelt volna.

— **Mentőszolgálat az ünnepségek alatt.** Említettük, hogy a jubileumi napok alkalmára a városi rendező bizottság önkéntes mentőszolgálatot szervez. A mentőszolgálat tökéletességének biztosítása végett Budapestről az önk. mentőegyesület két mentőosztatot küld városunkba s itthon szintén lesz mentőszolgálat szervezve dr. *Aldori* Mór városi főorvos vezetésével. *A rögtöní segély aug. 14-én d. u. 3 órától esti 10-ig a városház melletti tűzoltaknyán és a II. sz. rendőrség helyiségében (Fehér-ló) vehető igénybe, ezenkívül dr. Aldori Mór vezetésével a főbb utvonalonok mozgó mentőszolgálat is lesz; ugyanezen nap éjjelen a vöröskereszt kórházban lesz mentőinspektió. Aug. 15-én az alábbi két helyen, a főszékesegyház alsó toronyszobájában állandó, a főszékesegyház belsejében mozgó mentőszolgálat leendő, két mentőosztag a bazilika körül teljesít szelgálatot és a két kórházban mindkét napon állandó inspektió lesz.*

— **Hangverseny.** Tisztelettel tudatom a n. é. ünnepelő közönséggel, hogy folyó hó 14. és 15. é. azaz kedden és szerdán a déli és esti órákban Győr város elsőrendű cigányzenekara *Farkas* Gusztai primás vezetésével fog kert-helyiségben hangversenyezni. Számos látogatóst kér, mély tisztelettel *Meizler* János, a „Magyar Király” szálloda bérője.

x **Műkedvelő fényképezők figyelmébe.** Elismerem jószágú salon- és turista fényképező készülékek, új, fülülmulhatatlan pillanatnyi fülvevők, valamint mindennemű fényképezési szerek kaphatók *A. Moll*-nál cs. és kir. udv. sz. Bécs, Tuchlauben 9. E fényképezési áruház 1854-ben alapított. Kívánatra nagy képes árjegyzék díjmentesen. (b.)

x **Kitűnő kassai és prágai sonka, jégbe hűtött jó asztali borok, Dréher féle palack sör, különféle sajt és husnemiek valamint természetes ásványvizek kaphatók** *Metz* Sándor *Schönbeck* Imre utóda fűszer és csemegeáru üzletében Esztergom Budautca 351.

x **Mi okvetlen szükséges minden hölgynek?** Szép, tiszta, üde arcbőr! Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon elismert és kedvelt *Margit* krém használata által érhető el. E teljesen ártalmatlan törvényesen védett arcbőrkezes, mely sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és az arcz mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat kisimítja és az arcznak finom, fiatal, rózsás színt ad. Kapható a készítőnél: *Földes* Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban. Nagy tégely 2, kicsiny 1 korona.

I R O D A L O M.

* **A népvándorlás kora.** (Irtta: Dr. *Borovszky* Samu. A „Nagy Képes Világtörténet” IV. kötete. — *Franklin-Réva* 1900. Ara díszkötésben 8 frt.) A népvándorlás korát fedő homály még mindig nincs egészen felderítve. Pedig nagyon fontos ez a kor, fontosabb, mint általában gondolni szokták. Egyenesen szól kőti a renaissancehoz, mindahhoz, ami becses és hasznos csak volt a XV. század e nagy újjáéledésében. Az ó-kor nagysága ott volt tetőpontján a római császárság ko-

ronája alatt; a középkor betetőzése a renaissance, a hit, a tudományok, a művészetek felújulása a pápai tiara körül. Ez a tiara tulajdonképpen a római császári koronából készült. Am átförmálta: az egy pár száz esztendő, s ez az egynehány száz év a népvándorlás kora. Róma régi nagysága elkopott; társadalmi forradalom nem döntheti össze, mert más formát képzelni sem lehet, mint a császárság. Megdöntötte hát egy vallásos ébredés. A „nem e földről való” ország megtörte a csupán e földön valót. A széthulló ország részekre bomlott, s e töredékek külön önálló életet kezdtek. A népek megszabadultak Róma egyenlősítő erejétől, mely mindent római-vá tett. Tény az hogy a Rómától meg nem hódított s hosszabbban el nem foglalt országokra ma kiválóbb szerep vár, mint a meghódítottakra. Mert a meghódítottakra Róma a maga vérét öntötte át, a tespedt, beteg, öreg vért. Azok a nemzetek, amelyek megszabadultak tőle, fiatalon, saját ifju erejükből mesés gyorsan fejlődtek. S ezt a meg szabadulást, ezt a kifejlődést a népvándorlás korának köszönhetjük. Ez alatt fejlett ki a nemzetek egyénisége; ez a kor kezdte meg azt a fejlődést, melynek folytában a népek nemzetekké lettek, kivitták nemzeti egyéniségüket. E korban vált lehetővé az, hogy Gallia provinciából valaha Franciaország legyen, Germania provinciából Németország. De nemcsak szétszakadás történt e szerencsés korban. Támadt valami, ami a nemzeteket egymáshoz tűzse; a koronákat a hármass korona. Ettől a hatalomtól azért nincs mit félniök a nemzeteknek. Más az mint a régi császárság volt. Földi dolgokban nincs hatalma, csak az egyháziakban. Összetartani jó, nemzetiségeket el nem nyomhat. Összefogó ereje van, összeolvasztó nincsen. Sőt meglevő világi hatalmát egyenesen egyensúlyozza egy új császárság: a német-római. Ez a császárság nem oly féltelmes többé, mint a régi, hiszen nemzeti. S a nemzeti szellem szabadsága révén szabadul fel azután a tudomány, a művészet s végül a hit is így születik meg a renaissance és a reformáció; a renaissance, mely az északi fajoknak meghozza a vallást. Ha a nemzeti egyéniség ki nem fejlődik, akkor ki tudja meddig marad meg mindenütt a régi római forma? Vajjon megvolnának-e ma e nélkül a köcsipkéből épült német dómok, az egyszerre klasszikus és modern renaissance-paloták, a Ráfael szép szentképei? Az életnek e népvándorlás nemzetfejlesztő áradtának. Erről a szép és érdekes, mesés és komoly, homályos és fényes korszakból szóló jeles művel ajándékozta meg a magyar közönséget dr. *Borovszky* Samu, a jónévű történész és kiváló stílista, kit a népvándorlás korára vonatkozó régebbi buvárlataiért a magyar tudományos Akadémia is tagjai sorába választott. Most nemcsak tudományának, hanem művészi érzékének is jelét adta, mikor e komoly, tudós munkát oly szépen irta meg, hogy olvasása valóban élvezet. A jeles új munka áttekinthetően és eredeti felosztásban adja e kor népeinek történetét, különös súlyt helyezvén a hazánk földjén megfordult nemzetekre, kiváltképpen az itt letelepedett rómaiak, hunok, avarok, szlávokra. A terjedelmes kötet végén világhírű orientalistánk, *Goldziher* Ignác foglalja össze egy jeles kis essayban az Iszlám alapjait és történetét. A nagybecsű könyv terjedeleme és az illusztrációk számára is fülülmulja a Nagy Képes Világtörténet eddig megjelent kötetét. A szövegek képeken kívül vagy 100 nagy külön melléklet szaporítja a roppant gazdag illusztráció-tartalmat, s azonfelül tizenkét gyönyörű színes kép, melyek a legnevezetesebb mecsetek, byzanci mozaikok, kodexek és miniature-ok legszebbjeit mutatják be hü képben. A képeknél is különösen meg kell említenünk az erős magyar szempontot. Sok magyar tárgy, magyar vonatkozású kép van itt összehalmozva, ami igen nehéz munka lehetett, hisz alig vannak e korból emlékeink, s ami van, nagyon szét van szórva. Itt pedig találjuk római és népvándorlaskori emlékeiket, a szép csaváros fibulákat, kettőt színes, remek képben; a Lehel kürtjét és a pécsi ókeresztény sirkamra falfestményét. A kötet a „Nagy képes Világtörténet” IV. kötete. Az egész munka 12 kötetre van tervezve, így a közönség kezében van. A nagy munkát megrendelhetni a kiadóknál (*Révai* testvérek Irod. Intézet Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben, részletfizetésre is. Egy kötet ára díszkötésben 8 frt.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: **GERENDAY JÓZSEF**

Kőbánya bérleti hirdetés.

A pilis-maróthi vallásalap. uradalom tulajdonához tartozó Hontvármegye Mária-Nostra község határában fekvő „Sághegy” nevű kőbányának 1900. évi december hó első napjától számított 10 évi vagyis 1910 évi november hó végeig terjedő időre való hasznóbérbe adása czéljából 1900. évi szeptember hó tizedik (10) napján a vallás- és közoktatásügyi ministeriumnál zárt ajánlati verseny fog tartatni.

Az egykoronás bélyeggel és „Ajánlat a Mária-nostrai kőbánya bérletére”, című felirattal, továbbá valamely közalap. számtartóságnál, vagy kir. adóhivatalnál készpénzben, vagy tőzsdei árfolyam szerint számított állami értékpapirokban leteendő hatszáz (600) korona bánompénz lefizetéséről szóló nyugtával ellátott ajánlatokban kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ösmeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

1. Az ajánlatok folyó évi szeptember hó 10-ik napjának déli 12 órájáig a vallás- és közoktatásügyi ministerium segédhivatali főigazgatójánál (V. ker. Hold-utca 8 szám) nyújtandók be.

2. Később érkezett, a feltételektől eltérő, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

3. A versenyzők közötti szabad választás, ill tőleg a tett ajánlatok elfogadásának, vagy visszautasításának joga, tekintet nélkül a beígért hasznóbérosszegre, a vallás- és közoktatásügyi minister úrnak fentartatik.

4. A részletes feltételek a ministerium X-ik ügyosztályában és a segédhivatali főigazgatójánál, az erdőgondnokságnál Pilis-Maróthon és Mária-Nostrán az erdőőrnel betekintheők. Az erdőőr utasított, hogy a bányát az érdeklődőknek mutassa meg.

Pilis-Maróthon 1900. évi augusztus hó.

Magyar kir. közalapítványi erdőgondnokság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

45095/900 szhoz.

Feladási hirdetmény.

Esztergom vármegye, Pilis-Szent-Lélek község határában fekvő „D” és „E” üzemosztályok vágásaiban 1901, 1902 és 1903 évek alatt kihasznlásra kerülő, évente mintegy 3968 ürm.³ és három év alatt összesen mintegy 11903 ürm.³ uradalmi költségen feldolgozandó vegyes kemény tűzifa eladása iránt 1900. évi augusztus hó 27-ik napján déli 12 órakor a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnál zárt ajánlati verseny fog tartatni.

1. A kikiáltási árak ürköbméterenként a következők:

vegyes kemény hasábfára	5 kor.	24 fill.
„ „ I. oszt. dorongfára 4 „	44 „	
„ „ II. „ „ 3 „	24 „	
„ „ selejtes fára . . 3 „	44 „	

2. Az egy koronás bélyeggel és „ajánlatok a Pilis-Szent-Léleki „D” és „E” üzemosztályok 1901—1903 évi vágásaiban termelendő tűzifa megvételére” című felirattal, továbbá valamely közalapítványi kir. számtartóságnál, avagy kir. adóhivatalnál készpénzben, vagy előző napi tőzsdei árfolyam szerint számított, vagy a mennyiben névértéken felül állana névérték szerint számított állami értékpapirokban leteendő kettőezer (2000) korona értékű bánompénz lefizetéséről szóló nyugtával ellátott ajánlatban a beígért vételár betűkkel és számokkal olvashatóan kiirandó, valamint kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

3. Az ajánlatok f. évi augusztus hó 27-ik napjának déli 12 óráig a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium segédhivatali főigaz-

gatójánál (V. Hold-utca 8. sz.) nyújtandók be. Később érkezett, a feltételektől eltérő, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4. A versenyzők közötti szabad választás, illetőleg a tett ajánlatok elfogadásának, vagy visszautasításának joga, tekintet nélkül a beajánlott vételár összegére a vallás- és közoktatásügyi minister úrnak fentartatik.

5. A részletes feltételek a ministerium X. ügyosztályában és a segédhivatali főigazgató-

nál, valamint Pilis-Maróthon az erdőgondnokságnál betekintheők. Az eladás tárgyát képező vágásoknak, érdeklődők által a hely színén való megtekintése iránt alulírott erdőgondnokságnál útba igazítás adatik.

Pilis-Maróthon, 1900. évi július hó 16.

A közalapítványi kir. erdőgondnokság.

(Utánnomát nem díjaztatik.)

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek az

„Esztergomi
Lapok“

kiadóhivatalában.

CERENDAY A. ÉS FIA
AKAD. SZOBRÁSZ
ELSŐ ORSZ. SZABADALMAZOTT
SIREMLEKMŰ GYÁROSOK
BUDAPESTEN.
Főraktáresiroda. Maria Valeria utca 2^{sz.}
GYARI TELEPÉS MŰTEREM
Kerepesi út 90 sz.
Fennáll 1848

MOLL-SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres, és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLÉ FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll“ feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közkönyvű, ez az a meghülés egyéb következményeivel legismereteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 80 fill.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökerező gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,

Bécs, I. Tuhauben 9.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni

Kávé

Egyenesen Hamburgból

4 1/4 kíló garant. legjobb árú, portómentesen utánvétellel vagy előre fizetve.

Afrikai mocca, gyöngyszem . . .	kor.	7 70
Santos, extra finom	„	7 70
Salvador ff., zöld, erős	„	8 70
Ceylon kékeszöld, extrafinom . . .	„	11 80
Aranyjáva sárgás	„	11 20
Gyöngykávé igen finom	„	10 80
Arab mocca ff. arom	„	13 20

Árjegyzék vámtarifával együtt ingyen.
Ettlinger & Co., Hamburg.

A járadékpapírok, valamint az állami és magánsorsjegyek jelenlegi alacsony árfolyama ezek megvételét megtakarított összegek legjobb elhelyezésére ajánlatossá teszi. Bővebb felvilágosítást nyújt a

BANKEGYESÜLETI VÁLTÓZLET RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

BUDAPEST,

mely ily államkötvényeket, valamint állami és magánsorsjegyeket olcsó havi részletre, több évi lefizetésre elad.

Képviselők,

kik ily értékpapírok eladásával, valamint sorsjegytársaságok összeállításával foglalkozni ohajtanak, magas jutalékkal részesülnek.

A világ legjobb fénymáza!

Aki azt akarja, hogy cipői szép fényesek és tartósak legyenek, az vegye meg

Fernolendt cipő fénymázát.

Világos cipőkhöz pedig

Fernolendt természetes bőr-crémjét.

Mindenütt kapható.

Cs. kir. szabadalmazott gyár. Alapított 1832-ben Bécsben.

Gyári raktár: Bécs I. Schulerstrasse 21.
Raktár Esztergomban: Wanitsek Rezsónél, Villi Józsefnél és a Karlsbadi cipő raktárban Weisz Nándornál.

A sokféle értéktelen utánzat miatt, kérem a névre ST. FERNOLENDT és a bejegyzett védjegyre ügyelni

Utazásoknál nagyon czélszerű. — Rövid használat után nélkülözhetlen. Orvoshatósággal megvizsgálva. (Attest Bécs Julius 3. 1887.)

Szaga's *Kalodont*

elismert legjobb

FOGTISZTÍTÓSZER

rövid használat után eltávolít minden — folytonosan, és hihetetlen nagy mennyiségben a szájban képződő a foghúson és a fogakon lerakódó káros képződményt, (fogkövet stb.) erősíti a foghúst és fogakat, és elősegíti a legkésőbb korig a jó emésztést és egészséget.

FRIEDENSTEIN-féle

KERESKEDELMI IRODA

Budapest, Damjanich-utca 23.

Megszerzi legelső külföldi czégek képviseletét és ajánl alkalmas képviselőket. Megbízható információk czégek és magánosok felett. Kétes és avult követelések behajtása. Kutatások. — Bővebbet 10 fillér beküldése ellenében portómentesen.

Alapított 1820-ban

A legajánlatosabb és legutányosabb beszerzési forrás **szőnyegér**, **autószőnyeg**, **osipke- és szövetfüggönyök**, **lópókroczok**-nak nagyban és kicsinyben.

JOANNOVITS DÖME

BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.

hírneves gyári nagy raktára. Óriási választék perzsa és emyria szőnyegekben.

Altalánosan tudott dolog, hogy a szépiég előrére, tökéletesítésére és fentartására a legkittünb és legbiztosabb a Földes-féle

MARGIT-KRÉME

Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.

Készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARADON.

Kapható minden gyógyszerészhelyen.

SANTAL EGGER

specifikus értékű szer

mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copaitát ajánlanak. SANTAL EGGER az igen drága és tiszta keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatásos az ifjúság bántalmáinál, miért az orvosok is rendelik.

Csak a törv. védett, híresfajta vödgyével valódi.

Ára 3 korona — eredeti üvegenként. — Vidékre 3 korona 40 fillér előleges beküldése után bérmentve küldi a „NÁDOR gyógyszerész”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan és nélkülözhetetlen fogtisztító szer a

THYMOL

fog-kréme

1 tubus 60 fillér. Mindenütt kapható.

KÖSZVÉNYÉS CSÜZ

egyedüli biztos gyógyszere a híres **CSÜZ- és KÖSZVÉNY-ÉTER.**

Néhányzori bedörzsölés után kigyógyít minden csüz, köszvény, reumabántalmat, fejfájást, szurást, szaggatást, fogfájást stb. Egy üveg 2 kor., postán 2 kor. 60 fillér előzetes beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő **STEINER MIHALY** városi gyógyszerésztára **TEMESVÁR, Szt.-György-tér 12.**

Ezország kipróbált, a legtöbb betegségnél gyógyító lényeg

Feller-féle **ELSA-FLUID**

Egy kísérlet és mindenki általánosan fogja használni.

12 üveget 5 koronáért bérmentve küld az egyedüli készítő **FELLER V. JENŐ** gyógyszerész **STUBICA, Fő-utca (via Csáktornya.)**

legfinomabb egészségi egyiptomi **SZIVARKA-HÜVELY**

100 drb 56 fill. 2000 drb 7 kor. 5000 drb 15 kor. postán bérmentve küld.

ENGEL LAJOS SZEGED.

Óvakodjunk értéktelen utazásunkból

Brady-féle **MARIACELLI GYOMORCSEPEK**

200 év óta elismert kútnó hatásúak, gyomorhajtóknál, étvágytalanságnál, nehéz emésztés stb. ellen.

Ára üveg 80, nagy üveg 1.40 fillér. — Kapható minden gyógyszerészhelyen. — Központi elárúgó: **BRADY KÁROLY** Magyar Királyi gyógyszerész Bács, I. Fleischmarkt 1., honnan 3 kis üveg 2.40 kor. vagy 2 nagy üveg 2.80 kor., bérmentve küldetik.

PSEPHOFER J.

Orvosi ajánlott legújabb háziaszer a rossz emésztés összes következményei ellen.

Nem szabadna hiányoznia egy háztartásban sem.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fedelén a „PSEPHOFER J.” név végső írással látható.

vértisztító labdaesai.

KI AKAR LENNI?

egy éves önkéntes

A ki az előirt iskolákat nem végezte, az is lehet egy éves önkéntes. — A ki már sor alatt állott, elküldi. Születési év közlendő. — Prospektus ingyen küld: **LICHTBLAU ALBERT** a katonai élők. tanf. igazg. Debreczenben. Tanbiztoság: eddel Draugantz J. m. kir. honvéd ezredes ny. és Mayer A. cs. és kir. örnagy ny. Feljegyelt: a nm. valóság- és közokt. m. kir. minist. megbízásából a tank. kir. főigazgató.

Budapest legjobb látványossága a **BELVÁROSI KÁROKHÁZ**

IV., Kigyó-tér 2. (Klóm Gáborvezető palotájánál)

Vidékiek találkozó helye. — Kávé: STRUPEL SÁNDOR

vidékiek kedvenc találkozó helye **KLIVÉNYI FERENCZ**

vendéglő elsőrangú éttermei.

Budapest, VI. Andrásy-ut 39.

Kittinó magyar konyha. — Valódi tiszta borok és a világhírű „Pachorbräu” egyedüli kimerése.

Simon Pál jó hírnevű **PÁRIS szállodája**

Budapest, Váci-körút 25.

100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt. Fürdők, előegés kávéház, étterem, szőcsarnok a házban. Világos vasuti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

WIMMA

szőlő- és bors-élesztő

BUDAPEST, KÖSSUTH LAJOS-UTCA 17.

A legjobb órákat legszolidabb és legdivatosabb **ékszereket** **RÉSZELETFIZETÉSRE**

szigorúan szabott árakon szállítja Magyarországra e nemben első és legnagyobb üzlet

BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák **SZEGEDEN.**

Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógyezőleokra is szolgál.

ÁJÁNLJÁK: Dr. Korányi és Dr. Kéthly egyetemi tanár urak idegbajknál, vérérgényagnél, emésztési zavaroknál, gyengeségknél stb.

Gyár és megrendelési hely: **KÖBANYAI KIRÁLY-SÖRFŐZŐ, KÖBÁNYA.**

FRATELLI DEISINGER

küld Fiuméből vagy Triestből

5 kgr. Cuba kávé, válogatott . . . 15 kor. 68 fill.

6 „ Ceylon gyöngykávé . . . 17 „ 15 „

elvámlva és bérmentve.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

BENZIN-MOTOROK **LOKOMOBILOK**

és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célokra **OSERS és BAUER** gyárából

a legjobb és leghíresebbek a létező szerkezetek között.

Vezérképviselőség és raktár: **DÉNES B.** Budapest, VI., Váci-körút 61.

Képes árjegyzék ingyen.

Portbor, Sherry, Malaga, Madeira, Marsala, Chablis, Rajna- és Mosel-borok.

Kaphatók minden jobb fűszer- és osemega-kereskedésekben, szőlők, kávéházak és éttermekben.

Bodega Company

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

BUDAPEST, KÖSSUTH LAJOS-UTCA 17.

Bel- és külföldi szabadalmak kiadás, közlése, értékesítése és finanszírozása. Védjegyek és mustrák rajstromozása.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel, — 200 kényelmes lakosztállyal. — Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**

Oh jaj! Köhögés, rekedtség ellen gyors és kútnó eredménnyel használhatók az **Eljen!**

EGGER-féle MELLPASZTILLÁK

Doboz 1 korona és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerészhelyen és a főraktárban: **EGGER MELLPASZTILLA** szabadított meg. Budapest, VI., Váci-körút 17.

Ha őszül a haja, használja a kútnó **Zoltán-féle HAIR-REGENERATOR**, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza. Üvege 2 korona. Bérmentve 2 kor. 80 fillér, **ZOLTÁN BÉLA** udvari szállító gyógyszerészhelyen Budapest, V., Nagykorona-utca 23 sz. Szabadság-tér sarkán.

100.000 sorsjegy. 50.000 nyeremény. Minden második sorsjegy nyer.

A jelenkor legnagyobb nyerési esélyű sorsjátéka a **m. kir. szab. OSZTÁLYSORSJÁTÉK.**

Megrendelések intézendők: **GAEDICKE A. BUDAPEST** IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Havonta egy húzás. Tervezet ingyen és bérmentve. Ügynökök kerestetnek.

Kipróbált és fényes sikerrel bevált **Asthma, Köszvény, szívvese, gyomor-bélmagoknál, idegbajok (Hysteria, Neurasthenia), makacs vér- és bőrbántalmaknál.** Biztos védelem szelvényes és elmezsavar ellen. — Díjazott levelekre válaszol.

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.

rendel. intézetében, Budapest, V. Váci körút 18.

véggyógyítás — Hemopatia

retardálja és egyedüli képviselője

Legtökéletesebb és legbiztosabb gyógyimód régi és súlyos betegségekben. Eredményei folytan bámulatosan terjedt úgy a bel- mint a külföldön i Sikerrel gyógyított számtalan oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már lemondott a beteg életéről.

Hirdetéseket, reklámokat legelőször közölhet az összes bel- és külföldi lapokban az **ALTTALANOS TUDOSÍTÓ**

hirdetési osztálya (Budapest, VI., Erzsébet-körút 31.)

Tulajdonos: **LEOPOLD GYULA** szerkesztő.

Szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen eszközöltek az összes megbízások. Költiségeitek ingyen.